C/2026/901

11.2.2026

KOMISSION TIEDONANTO

Komission suuntaviivat asetuksen (EU) 2024/1083 (eurooppalainen medianvapaussäädös) 18 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun mediapalvelujen tarjoajia koskevan ilmoitustoiminnon täytäntöönpanosta

(C/2026/901)

1. **JOHDANTO**

1. Eurooppalaisen medianvapaussäädöksen (asetus (EU) 2024/1083 ([1])) 18 artiklassa säädetään mediapalvelujen tarjoajia koskevista suojatoimista. Nämä suojatoimet liittyvät erittäin suurten verkkoalustojen ([2]) tarjoajien suorittamaan mediapalvelujen tarjoajien sisällön moderointiin, kun tällainen moderointi perustuu erittäin suurten verkkoalustojen tarjoajien asiaa koskeviin ehtoihin. Mediapalvelujen tarjoajien on suojatoimien hyödyntämiseksi ilmoitettava, että ne täyttävät eurooppalaisen medianvapaussäädöksen 18 artiklan 1 kohdan a–g alakohdassa luetellut vaatimukset. Tämän helpottamiseksi eurooppalaisen medianvapaussäädöksen 18 artiklan 1 kohdassa edellytetään, että erittäin suurten verkkoalustojen tarjoajat perustavat toiminnon, jonka avulla mediapalveluiden tarjoajat voivat toimittaa tällaisen ilmoituksen.

2. Eurooppalaisen medianvapaussäädöksen 18 artiklan 9 kohdan mukaisesti komission tehtävänä on antaa suuntaviivoja 18 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun toiminnon tehokkaan käyttöönoton helpottamiseksi. Säädöksen johdanto-osan 53 kappaleessa mainitaan myös, että suuntaviivoilla olisi osaltaan pyrittävä minimoimaan toiminnon mahdollisen väärinkäytön riski, jonka aiheuttavat erityisesti ne mediapalvelujen tarjoajat, jotka levittävät järjestelmällisesti disinformaatiota taikka harjoittavat järjestelmällisesti tiedon manipulointia tai häirintää, myös tiettyjen kolmansien maiden määräysvallassa olevat palveluntarjoajat. Lisäksi niissä olisi otettava huomioon kriteerit, jotka eurooppalainen mediapalvelulautakunta laatii unionin ulkopuolelta peräisin oleville mediapalvelujen tarjoajille. Edellä mainitussa johdanto-osan kappaleessa täsmennetään, että suuntaviivat voivat käsittää järjestelyjä, joiden mukaisesti tunnustetut kansalaisjärjestöt, myös faktantarkistusorganisaatiot, osallistuvat ilmoitusten tarkistamiseen tai kansallisten sääntelyviranomaisten tai -elinten taikka yhteissääntely- tai itsesääntelyelinten kuulemiseen. Tällainen osallistuminen voisi esimerkiksi sisältää kyseisten organisaatioiden mahdollisuuden ilmoittaa erittäin suurten verkkoalustojen tarjoajille kaikista mahdollisista seikoista, jotka liittyvät siihen, noudattavatko mediapalvelujen tarjoajat ilmoitusta koskevia asiaankuuluvia kriteereitä.

3. Näillä suuntaviivoilla pyritään helpottamaan sääntöjen soveltamista vahvistamalla olennaiset suunnittelu- ja toimintaominaisuudet, jotka ilmoitustoiminnolla olisi oltava. Näillä ominaisuuksilla olisi osaltaan varmistettava, että ilmoitustoiminto on mediapalvelujen tarjoajien helposti löydettävissä, helppokäyttöinen ja helposti saatavilla, samalla kun erittäin suurten verkkoalustojen tarjoajat saavat joustavuutta, jota tarvitaan ominaisuuksien mukauttamiseksi niiden palvelujen ja liiketoimintamallien erityispiirteisiin.

4. Komissio järjesti näitä suuntaviivoja laatiessaan kohdennetun kuulemisen, johon osallistui sidosryhmiä, mukaan lukien erittäin suurten verkkoalustojen tarjoajien, mediapalvelujen tarjoajien, kansalaisyhteiskunnan organisaatioiden ja faktantarkistusorganisaatioiden edustajia ja sääntelyviranomaisia.

5. Nämä suuntaviivat kuvastavat komission käsitystä eurooppalaisen medianvapaussäädöksen 18 artiklasta. Ainoastaan Euroopan unionin tuomioistuin voi antaa lopullisen ja sitovan tulkinnan unionin lainsäädännöstä.

([1]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2024/1083, annettu 11 päivänä huhtikuuta 2024, mediapalvelujen yhteisestä kehyksestä sisämarkkinoilla ja direktiivin 2010/13/EU muuttamisesta (eurooppalainen medianvapaussäädös) (EUVL L, 2024/1083, 17.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1083/oj).

([2]) Verkkoalustat, joilla on keskimäärin vähintään 45 miljoonaa kuukausittaista aktiivista käyttäjää EU:ssa ja jotka komissio on nimennyt digitaalisten palvelujen sisämarkkinoista ja direktiivin 2000/31/EY muuttamisesta 19 päivänä lokakuuta 2022 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2022/2065 (digipalvelusäädös) (EUVL L 277, 27.10.2022, s. 1) 33 artiklan 4 kohdan mukaisesti.

6. Suuntaviivojen 2 jaksossa määritellään niiden soveltamisala ja tarkoitus. Suuntaviivojen 3 jaksossa esitetään yleiset vähimmäisominaisuudet, jotka ilmoitustoiminnolla olisi komission näkemyksen mukaan oltava. Suuntaviivojen 4 jaksossa annetaan eurooppalaisen medianvapaussäädöksen 18 artiklan 1 kohdan a–g alakohdan mukaisesti ilmoitettavista seikoista ohjeita, jotka voivat tukea sekä mediapalvelujen tarjoajia että erittäin suurten verkkoalustojen tarjoajia ilmoituksen toimittamisessa. Komissio täsmentää 5 jaksossa muita ilmoitusten käsittelyyn liittyviä näkökohtia. Suuntaviivojen 6 jaksossa vahvistetaan järjestelyt, joiden mukaan erittäin suurten verkkoalustojen tarjoajat kuulevat sääntelyviranomaisia tai -elimiä taikka yhteissääntely- tai itsesääntelymekanismeja, jos niillä on perusteltua aihetta epäillä, noudattavatko mediapalveluiden tarjoajat eurooppalaisen medianvapaussäädöksen 18 artiklan 1 kohdan d alakohtaa. Suuntaviivojen 7 jaksossa esitetään komission ohjeet yleisistä järjestelyistä, jotka koskevat kansalaisyhteiskunnan organisaatioiden, myös faktantarkistusorganisaatioiden, osallistumista ilmoitusten tarkistamiseen.

2. **SUUNTAVIIVOJEN SOVELTAMISALA**

7. Eurooppalaisen medianvapaussäädöksen 18 artiklan 1 kohdan mukaan erittäin suurten verkkoalustojen tarjoajien on asetettava ilmoitustoiminto niiden palvelujen vastaanottajina olevien mediapalvelujen tarjoajien saataville. Eurooppalaisen medianvapaussäädöksen johdanto-osan 53 kappaleessa selvennetään lisäksi, että erittäin suurten verkkoalustojen tarjoajat, joiden olisi otettava käyttöön ilmoitustoiminto, ovat sellaisia, jotka tarjoavat pääsyn mediasisältöön.

8. Selkeyttääkseen 18 artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen velvoitteiden vastaanottajia ja soveltamisalaa komissio katsoo, että kaikki eurooppalaisen medianvapaussäädöksen ”mediapalvelun” määritelmän osatekijät olisi otettava huomioon. Eurooppalaisen medianvapaussäädöksen 2 artiklan 1 kohdan mukaan mediapalvelulla tarkoitetaan palvelua, kun palvelun tai siitä erotettavissa olevan osan pääasiallisena tarkoituksena on tarjota yleisölle millä tahansa tavalla ohjelmia tai lehtijulkaisuja tiedonvälitys-, viihdytys- tai valistustarkoituksessa siten, että toimituksellinen vastuu niistä kuuluu mediapalvelujen tarjoajalle. Eurooppalaisen medianvapaussäädöksen 2 artiklan 1 kohtaa olisi myös luettava yhdessä 2 artiklan 2 kohtaan sisältyvän mediapalvelun tarjoajan määritelmän kanssa. Kyseisen kohdan mukaan tällaisella palveluntarjoajalla tarkoitetaan ”luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, jonka ammattitoimintana on mediapalvelujen tarjoaminen”. Eurooppalaisen medianvapaussäädöksen johdanto-osan 9 kappaleessa korostetaan lisäksi toiminnan ammatillista luonnetta ratkaisevana tekijänä, joka on otettava huomioon mediapalveluja tarjoavien oikeushenkilöiden tai luonnollisten henkilöiden määrittämisessä. Eurooppalaisen medianvapaussäädöksen johdanto-osan 9 kappaleessa todetaan myös, että mediapalvelujen tarjoajat voivat toimia sisämarkkinoilla eri muodoissa, ja todetaan, että mediapalvelun tarjoajan määritelmän olisi katsottava kattavan laajan valikoiman ammatillisia media-alan toimijoita, mukaan lukien freelancerit.

9. Kuten eurooppalaisen medianvapaussäädöksen johdanto-osan 50 kappaleessa selitetään, kyseisen säädöksen 18 artiklan tavoitteena on vaalia tiedotusvälineiden vapautta ja moniarvoisuutta digitaalisessa ympäristössä minimoimalla sisällön moderointia koskevien päätösten vaikutukset mediapalvelujen tarjoajien toimitukselliseen integriteettiin sekä luotettavan ja toimituksellisten sekä ammatillisten normien mukaisesti tuotetun tiedon levittämiseen. Eurooppalaisen medianvapaussäädöksen 18 artiklan tarkoituksena on suojella sellaisten mediapalvelujen tarjoajien ammattimaista journalistista toimintaa, jotka kantavat toimituksellista vastuuta ohjelmistaan tai lehtijulkaisuistaan. Se kattaa erityisesti yleistä etua koskevat asiat, yhteiskunnalliset kysymykset tai kulttuuri-ilmiöt, jotka viime kädessä edistävät julkista ja demokraattista keskustelua ([3]).

10. Sen vuoksi eurooppalaisen medianvapaussäädöksen 18 artiklan 1 kohdan mukaisen toiminnon käyttöönottamista koskevan vaatimuksen olisi eurooppalaisen medianvapaussäädöksen johdanto-osan 53 kappaleen mukaisesti katettava mediasisältöön pääsyn tarjoavien erittäin suurten verkkoalustojen tarjoajat, erityisesti ne, jotka tallentavat ja levittävät yleisölle tietoa, johon sisältyy mediapalvelujen tarjoajien toimituksellisten ja ammatillisten normien mukaisesti tuottamia ohjelmia tai lehtijulkaisuja, sikäli kuin se olisi kohtuutonta tai merkityksetöntä säännöksen tavoitteen kannalta, joka koskee muiden erittäin suurten verkkoalustojen tarjoajia, kuten verkossa toimivia markkinapaikkoja tai aikuisille tarkoitettua sisältöä tarjoavia alustoja.

([3]) Nämä suuntaviivat eivät saisi rajoittaa sääntöjä, joita sovelletaan mediapalvelujen tarjoajien tarjoamaan sisältöön, joka voi olla mainontaa, mukaan lukien poliittinen mainonta, tai kaupallista viestintää, sellaisena kuin se määritellään muissa EU:n säädöksissä, kuten digipalvelusäädöksessä sekä seuraavissa säädöksissä: Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2010/13/EU, annettu 10 päivänä maaliskuuta 2010, audiovisuaalisten mediapalvelujen tarjoamista koskevien jäsenvaltioiden tiettyjen lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta (audiovisuaalisia mediapalveluja koskeva direktiivi), sellaisena kuin se on muutettuna direktiivillä (EU) 2018/1808 (EUVL L 095, 15.4.2010, s. 1), ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2024/900, annettu 13 päivänä maaliskuuta 2024, poliittisen mainonnan avoimuudesta ja kohdentamisesta, (EUVL L 2024/900, 20.3.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/900/oj).

3. **ILMOITUSTOIMINNON YLEISET OMINAISUUDET**

11. Tämän jakson tarkoituksena on antaa ohjeita ilmoitustoiminnon toteuttamisesta. Tavoitteena on varmistaa mahdollisimman pitkälti, että erittäin suurten verkkoalustojen tarjoajat toteuttavat toiminnon johdonmukaisesti ja tehokkaasti, sanotun kuitenkaan rajoittamatta kunkin palveluntarjoajan erilaisia liiketoimintamalleja ja erityispiirteitä.

12. Toiminto, joka erittäin suurten verkkoalustojen tarjoajien on otettava käyttöön eurooppalaisen medianvapaussäädöksen 18 artiklan 1 kohdan nojalla, on keskeinen edellytys sille, että mediapalvelujen tarjoajat voivat hyötyä suojatoimista, joilla estetään erittäin suurten verkkoalustojen ehtojen vastaisena pidettyyn sisältöön liittyvät perusteettomat moderointipäätökset.

13. Toiminnon olisi oltava olennainen osa erittäin suurten verkkoalustojen tarjoajien infrastruktuuria. Sen olisi koostuttava niiden rajapinnassa olevasta erityisestä ja näkyvästä toiminteesta, jotta mediapalvelujen tarjoajat voivat helposti löytää sen ja käyttää sitä esimerkiksi alustalla olevien tiliensä kautta.

14. Toiminto olisi suunniteltava vakiomuotoiseksi lomakkeeksi, jonka on oltava saatavilla kaikilla sen jäsenvaltion virallisilla kielillä, jossa erittäin suurten verkkoalustojen tarjoajat tarjoavat palvelujaan. Lomakkeessa olisi erityisesti oltava valmiiksi laadittu valintaruutuluettelo, jonka mediapalvelujen tarjoajat voivat täyttää ilmoittaakseen täyttävänsä eurooppalaisen medianvapaussäädöksen 18 artiklan 1 kohdan a–e alakohdassa säädetyt erityiset kriteerit. Lomakkeen olisi mahdollistettava se, että palveluntarjoajat voivat toimittaa 18 artiklan 1 kohdan f ja g alakohdassa tarkoitetut tiedot esimerkiksi syöttöruudun tai liiteosan kautta.

15. Erittäin suurten verkkoalustojen tarjoajien olisi varmistettava, että toiminto sisältää ominaisuuden, jonka avulla mediapalvelujen tarjoajat voivat ilmoittaa kaikki tietyllä alustalla ylläpitämänsä tilit yhdellä toimituskerralla. Tämä vähentäisi ilmoitukseen liittyvää kuormitusta niiden mediapalvelun tarjoajien osalta, jotka ylläpitävät useita tilejä tietyllä alustalla, koska niiden ei tarvitsisi tehdä erillisiä yksittäisiä ilmoituksia kustakin ylläpitämästään tilistä.

16. Jotta estetään bottien tai muiden automatisoitujen ohjelmistojen automaattisesti täyttämien ilmoitusten toimittaminen, erittäin suurten verkkoalustojen tarjoajien olisi varmistettava, että toimintoon sisältyy ominaisuus, jonka avulla mediapalvelujen tarjoajat voivat merkitä päivämäärän ja allekirjoittaa ilmoituksen sähköisesti sekä todentaa ja varmistaa ilmoituksensa täysin automatisoidulla Turingin kokeella, jonka tarkoituksena on erottaa tietokoneet ja ihmiset toisistaan (CAPTCHA), tai vastaavilla protokollilla, joilla pyritään erottamaan toisistaan ihmiskäyttäjät ja automaattiset ohjelmistot.

17. Toiminnon olisi sisällettävä myös valinnainen ominaisuus, jonka avulla mediapalvelujen tarjoajat voivat ladata ilmoitustensa tueksi eurooppalaisen medianvapaussäädöksen 18 artiklan 1 kohdan mukaisesti ilmoitettujen kriteereiden täyttämiseen liittyvät tiedot, joita ne pitävät merkityksellisinä. Tältä osin mediapalvelujen tarjoajilla olisi oltava mahdollisuus ilmoittaa, voidaanko nämä täydentävät tiedot saattaa julkisesti saataville. Joka tapauksessa mediapalvelujen tarjoajien yksinomaisessa harkintavallassa olisi edelleen oltava mahdollisuus käyttää tätä valinnaista ominaisuutta täydentävien tietojen antamiseen. Näin ollen täydentävien asiakirjojen puuttuminen ei saisi tehdä ilmoituksesta epätäydellistä tai muodostaa perustetta sen hylkäämiselle.

18. Erittäin suurten verkkoalustojen tarjoajien käyttämien toimintojen olisi mahdollistettava ilmoituksen automaattisen vastaanottokuittausviestin lähettäminen asianomaiselle mediapalvelun tarjoajalle ilmoituksen toimittamisen jälkeen. Viestin olisi sisällettävä myös erittäin suurten verkkoalustojen tarjoajan yhteystiedot, mukaan lukien sähköpostiosoite, jota mediapalvelun tarjoaja voi käyttää viestiäkseen suoraan ja nopeasti, kuten eurooppalaisen medianvapaussäädöksen 18 artiklan 3 kohdassa edellytetään.

19. Mediapalvelujen tarjoajien olisi voitava seurata ja hallita ilmoitustensa tilaa alustoilla olevien tiliensä kautta ja päivittää, muuttaa tai peruuttaa ilmoituksiaan milloin tahansa. Jo hyväksytyn ilmoituksen päivittäminen tai muuttaminen ei saisi olla kuormittavampaa kuin alkuperäisen ilmoituksen antaminen, eikä se saisi edellyttää uutta toimittamista.

20. Erittäin suurten verkkoalustojen tarjoajien olisi asetettava vastaanotetut ilmoitukset julkisesti saataville helposti käytettävissä olevassa ja koneluettavassa muodossa. Samaa olisi sovellettava edellä 17 kohdassa tarkoitettuihin täydentäviin tietoihin eurooppalaisen medianvapaussäädöksen 18 artiklan 2 kohdassa säädetyn vaatimuksen mukaisesti.

21. Tiedon lisäämiseksi ilmoitustoiminnosta ja toiminnon käytön helpottamiseksi komissio kannustaa erittäin suurten verkkoalustojen tarjoajia mainostamaan toimintoa aktiivisesti palvelujensa vastaanottajille. Tämä voitaisiin toteuttaa esimerkiksi sisällyttämällä toiminto erittäin suurten verkkoalustojen tarjoajien yleisiin käyttöehtoihin ja selittämällä yleisesti, miten ilmoitus annetaan, kun toiminto on otettu käyttöön, tai perustamalla tätä varten erityinen yhteyspiste.

4. **ILMOITUKSEN YKSITTÄISET OSAT**

22. Seuraavissa alakohdissa annetaan ohjeita tietyistä seikoista, jotka liittyvät 18 artiklan 1 kohdan a–g alakohdassa lueteltuihin yksittäisiin kriteereihin ja jotka olisi sisällytettävä mediapalvelun tarjoajan antamaan ilmoitukseen.

4.1 **18 artiklan 1 kohdan a, b ja f alakohtaan liittyvät seikat**

23. Eurooppalaisen medianvapaussäädöksen 18 artiklan 1 kohdan a, b ja f alakohdan mukaan mediapalvelujen tarjoajien olisi voitava toiminnon avulla ilmoittaa, että ne ovat mediapalvelujen tarjoajia ja että ne noudattavat eurooppalaisen medianvapaussäädöksen 6 artiklan 1 kohtaa, sekä antaa virallisen nimensä ja yhteystietonsa, mukaan lukien sähköpostiosoite, jonka olisi mieluiten oltava erillinen postilaatikko vakaan viestintäkanavan mahdollistamiseksi ja jota suuren verkkoalustan tarjoaja voi käyttää viestiäkseen mediapalvelujen tarjoajien kanssa nopeasti ja suoraan.

24. Ilmoitusten käsittelyä varten ja mediapalvelujen tarjoajien määrittämisen helpottamiseksi erittäin suurten verkkoalustojen tarjoajat voivat hakea julkisesti saatavilla olevista EU:n laajuisista tai kansallisista tietokannoista ajantasaista ja kattavaa tietoa mediapalvelujen tarjoajista ja niiden omistuksesta. Tällaisia tietokantoja ovat muun muassa tiedotusvälineiden omistussuhteiden seurantaväline Euromedia Ownership Monitor ([4]) tai eurooppalaisen medianvapaussäädöksen 6 artiklan 2 kohdan mukaisesti perustetut tiedotusvälineiden omistussuhteita koskevat kansalliset tietokannat. Eurooppalainen mediapalvelulautakunta, jäljempänä ’lautakunta’, voi helpottaa erittäin suurten verkkoalustojen tarjoajien ja kansallisista tietokannoista vastaavien kansallisten viranomaisten välistä yhteydenpitoa.

25. Erittäin suurten verkkoalustojen tarjoajat voivat myös käyttää Euroopan audiovisuaalisen observatorion hallinnoimaa keskitettyä ja maksutonta MAVISE-tietokantaa ([5]). MAVISE tarjoaa tietoa Euroopan talousalueella saatavilla olevien audiovisuaalisten mediapalvelujen tarjoajien lainkäyttövaltiosta audiovisuaalisia mediapalveluja koskevan direktiivin mukaisesti.

26. Tässä yhteydessä mediapalvelujen tarjoajat voisivat osana edellä 17 kohdassa kuvattua valinnaista toimintoa sisällyttää suoran linkin edellä 24 ja 25 kohdassa tarkoitettuihin tietokantoihin ja verkkosivustolle, joka sisältää eurooppalaisen medianvapaussäädöksen 6 artiklan 1 kohdassa vaaditut tiedot.

4.2 **18 artiklan 1 kohdan c alakohtaan liittyvät seikat**

27. Eurooppalaisen medianvapaussäädöksen 18 artiklan 1 kohdan c alakohdan mukaisesti mediapalvelun tarjoajien on voitava ilmoittaa olevansa toimituksellisesti riippumattomia jäsenvaltioista, poliittisista puolueista, kolmansista maista ja kolmansien maiden määräysvallassa olevista tai rahoittamista yhteisöistä.

([4]) EurOMo (Euromedia Ownership Monitor).
([5]) MAVISE-tietokanta.

28. Osana edellä 17 kohdassa kuvattua valinnaista toimintoa mediapalvelujen tarjoajat voivat ladata palveluun merkityksellisiä tietoja, kuten sisäiset toimenpiteet, käytännöt tai menettelyt, joita ne ovat ottaneet käyttöön ylläpitääkseen ja edistääkseen toimituksellista riippumattomuuttaan. Tätä varten mediapalvelujen tarjoajat voisivat hakea innoitusta toimituksellista riippumattomuutta ja omistussuhteiden läpinäkyvyyttä koskevista sisäisistä suojatoimista media-alalla annetusta komission suosituksesta ([6]). Suositus sisältää ohjeellisen ja ei-kumulatiivisen luettelon vapaaehtoisista toimenpiteistä, joilla pyritään turvaamaan toimituksellisten päätösten riippumattomuus ja eheys.

29. Edellä 17 kohdassa kuvattu valinnainen toiminto voisi myös antaa mediapalvelujen tarjoajille mahdollisuuden osoittaa, että niihin ei sovelleta Euroopan unionin nykyisin määräämiä rajoittavia toimenpiteitä muun muassa siksi, ettei niillä ole toimituksellista riippumattomuutta ([7]).

4.3 **18 artiklan 1 kohdan d ja g alakohtaan liittyvät seikat**

30. Eurooppalaisen medianvapaussäädöksen 18 artiklan 1 kohdan d alakohdan mukaisesti mediapalvelujen tarjoajien on voitava toiminnon avulla ilmoittaa, i) että niihin sovelletaan toimituksellisen vastuun noudattamista koskevia, sääntelyyn perustuvia vaatimuksia yhdessä tai useammassa jäsenvaltiossa ja niitä valvoo toimivaltainen kansallinen sääntelyviranomainen tai -elin tai ii) että ne noudattavat toimituksellisia normeja koskevaa yhteissääntely- tai itsesääntelymekanismia, joka on laajalti tunnustettu ja hyväksytty asianomaisella media-alalla yhdessä tai useammassa jäsenvaltiossa.

31. Nämä seikat ovat vaihtoehtoisia eivätkä kumulatiivisia. Näin ollen mediapalvelun tarjoajan, joka ilmoittaa, että siihen sovelletaan toimituksellisen vastuun noudattamista koskevia, sääntelyyn perustuvia vaatimuksia ja että sitä valvoo toimivaltainen kansallinen sääntelyviranomainen tai -elin, ei tarvitse ilmoittaa noudattavansa myös toimituksellisia normeja koskevaa yhteissääntely- tai itsesääntelymekanismia, joka on laajalti tunnustettu ja hyväksytty asianomaisella media-alalla yhdessä tai useammassa jäsenvaltiossa, ja päinvastoin.

32. Osana edellä 17 kohdassa kuvattua valinnaista toimintoa mediapalvelujen tarjoajat voisivat esittää 18 artiklan 1 kohdan d alakohdan mukaisen ilmoituksensa tueksi todisteita ([8]). Mediapalvelujen tarjoajia kannustetaan myös lataamaan täydentäviä tietoja yhteissääntely- tai itsesääntelymekanismista, jolla säännellään niiden noudattamia toimituksellisia normeja ([9]).

33. Komissio myöntää, että yhteissääntely- tai itsesääntelymekanismien kehitystaso voi vaihdella eri jäsenvaltioissa. Tältä osin komissio katsoo, että lautakunta voisi osana yleistä tehtäväänsä, joka on eurooppalaisen medianvapaussäädöksen johdonmukaisen ja tehokkaan soveltamisen edistäminen, edistää ja helpottaa tulosta tuottavien, johdonmukaisten ja koordinoitujen kansallisten yhteissääntelyä tai itsesääntelyä koskevien aloitteiden kehittämistä, myös eurooppalaisen medianvapaussäädöksen 19 artiklan mukaisen jäsennellyn vuoropuhelun yhteydessä.

34. Eurooppalaisen medianvapaussäädöksen 18 artiklan soveltamiseksi yhteissääntely- tai itsesääntelymekanismeilla on tarkoitus taata toimituksellisten normien tehokas hallinto, joka on täysin riippumaton valtiosta sekä poliittisista ja kaupallisista intresseistä. Lisäksi niiden on tarkoitus toimia läpinäkyvästi, ja niiden tehtävänä on usein valvoa vaatimusten noudattamista asiaankuuluvien eettisten ja ammatillisten normien mukaisesti.

35. Esimerkkejä tällaisista yhteissääntely- tai itsesääntelymekanismeista ovat kansalliset media- ja lehdistöneuvostot sekä journalistista ammattia valvovat ja toimituksellisia normeja sääntelevät ammatilliset määräykset tai yhdistykset.

([6]) Komission suositus (EU) 2022/1634, annettu 16 päivänä syyskuuta 2022, toimituksellista riippumattomuutta ja omistussuhteiden läpinäkyvyyttä koskevista sisäisistä suojatoimista media-alalla (EUVL L 245, 22.9.2022, s. 56).

([7]) Ajantasainen luettelo Euroopan unionin tällä hetkellä määräämistä rajoittavista toimenpiteistä löytyy seuraavalta verkkosivustolta: https://data.europa.eu/apps/eusanctionstracker/.

([8]) Esimerkkejä voivat olla johonkin jäsenvaltioon sijoittautuneen lehdistö-, media- tai eettisen neuvoston todistukset tai asiaankuuluvat asiakirjat tai linkki kyseisen neuvoston verkkosivustolle.

([9]) Esimerkkejä ovat kyseisen mekanismin toteuttamat toimenpiteet sen normien noudattamisen varmistamiseksi tai noudattamatta jättämistä koskevien valitusten ratkaisu- ja seurantamenettelyt.

36. Eurooppalaisen medianvapaussäädöksen 18 artiklan 1 kohdan g alakohdan mukaisesti mediapalvelujen tarjoajien on voitava toiminnon avulla antaa asianomaisten kansallisten sääntelyviranomaisten tai -elinten taikka eurooppalaisen medianvapaussäädöksen 18 artiklan 1 kohdan d alakohdassa tarkoitettujen yhteissääntely- tai itsesääntelymekanismien edustajien yhteystiedot, mukaan lukien nimet, sähköpostiosoitteet tai puhelinnumerot. Lautakuntaa kannustetaan tältä osin auttamaan mediapalvelujen tarjoajia ja erittäin suurten verkkoalustojen tarjoajia toimittamalla ajantasainen luettelo asianomaisista kansallisista sääntelyviranomaisista tai -elimistä ja keräämällä tietoa jäsenvaltioissa toimivista asiaankuuluvista yhteissääntely- ja itsesääntelymekanismeista.

4.4 **18 artiklan 1 kohdan e alakohdassa tarkoitettuun ehtoon liittyvät seikat**

37. Jäljempänä annetut ohjeet eurooppalaisen medianvapaussäädöksen 18 artiklan 1 kohdan e alakohdan soveltamisesta eivät rajoita tekoälysäädöksen (asetus (EU) 2024/1689) 50 artiklan soveltamista eivätkä kyseisen asetuksen 50 artiklan 7 kohdan ja 96 artiklan 1 kohdan d alakohdan nojalla annettuja suuntaviivoja tai käytännesääntöjä ([10]).

38. Eurooppalaisen medianvapaussäädöksen 18 artiklan 1 kohdan e alakohdan mukaisesti mediapalvelun tarjoajien on voitava toiminnon avulla ilmoittaa, että ne eivät tarjoa tekoälyjärjestelmien tuottamaa sisältöä ilman ihmisen suorittamaa tarkistusta tai toimituksellista vastuuta.

39. Osana edellä kohdassa 17 kuvattua valinnaista toimintoa mediapalvelujen tarjoajat voivat jakaa tietoa käytännöistään, jotka liittyvät tekoälyjärjestelmien tuottaman sisällön ihmisen suorittamaan tarkistukseen tai toimitukselliseen vastuuseen.

40. Nämä tiedot voivat esimerkiksi liittyä mediapalvelun tarjoajan organisaation tiettyihin toimintoihin tai rooleihin, joiden tehtävänä on tekoälyjärjestelmien tuottaman sisällön toimituksellinen tarkistus tai toimituksellinen vastuu tällaisesta sisällöstä.

41. Komissio muistuttaa joka tapauksessa, että eurooppalaisen medianvapaussäädöksen 18 artiklan tarjoama suoja, joka koskee erittäin suurten verkkoalustojen tarjoajien suorittamaa sisällön moderointia ja joka johtaa mediapalvelun tarjoajan tarjoamien verkossa toimivien välityspalvelujen tarjoamisen keskeyttämiseen, ulottuu kaikkeen mediapalvelujen tarjoajien tarjoamaan sisältöön, mukaan lukien tekoälyjärjestelmien tuottama tai manipuloima sisältö, edellyttäen, että mediapalvelujen tarjoajat soveltavat tällaiseen sisältöön ihmisen suorittamaa tarkistusta tai toimituksellista vastuuta ilmoituksissaan esitetyllä tavalla.

5. **MUUT ILMOITUSTEN KÄSITTELYYN LIITTYVÄT NÄKÖKOHDAT**

42. Erittäin suurten verkkoalustojen tarjoajien olisi käsiteltävä ilmoitukset yksitellen ja jatkuvasti sitä mukaa, kun ne vastaanotetaan, jotta voidaan varmistaa toimitettujen ilmoitusten käsittely kohtuullisessa ajassa ja ilman aiheetonta viivytystä, kuten eurooppalaisen medianvapaussäädöksen 18 artiklan 3 kohdan viimeisessä virkkeessä edellytetään. Niiden ei etenkään pitäisi rajoittaa ilmoitusten toimittamista ja käsittelyä tiettyihin määräaikoihin.

43. Päätöksen ilmoituksen hyväksymisestä, hylkäämisestä tai mitätöimisestä olisi perustuttava yksinomaan eurooppalaisen medianvapaussäädöksen 18 artiklan 1 kohdan mukaisesti ilmoitettuihin seikkoihin. Päätös ilmoituksen hyväksymisestä, hylkäämisestä tai mitätöimisestä ei saisi perustua siihen, onko mediapalvelun tarjoajan sisältö yhteensopiva erittäin suurten verkkoalustojen tarjoajan ehtojen kanssa.

([10]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2024/1689, annettu 13 päivänä kesäkuuta 2024, tekoälyä koskevista yhdenmukaistetuista säännöistä ja asetusten (EY) N:o 300/2008, (EU) N:o 167/2013, (EU) N:o 168/2013, (EU) 2018/858, (EU) 2018/1139 ja (EU) 2019/2144 sekä direktiivien 2014/90/EU, (EU) 2016/797 ja (EU) 2020/1828 muuttamisesta (tekoälysäädös) (EUVL L, 2024/1689, 12.7.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1689/oj).

44. Erittäin suurten verkkoalustojen tarjoajat voivat mitätöidä aiemmin hyväksytyn ilmoituksen vain, jos kyseinen mediapalvelun tarjoaja ei enää täytä yhtä tai useampaa eurooppalaisen medianvapaussäädöksen 18 artiklan 1 kohdan a–e alakohdan mukaisesti ilmoitetuista kriteereistä.

45. Ilmoitusten noudattamiseen liittyvien mahdollisten ongelmien kartoittamisen helpottamiseksi toimivaltainen kansallinen sääntelyviranomainen tai -elin taikka yhteissääntely- tai itsesääntelymekanismi voi ilmoittaa erittäin suurten verkkoalustojen tarjoajille, että mediapalvelun tarjoaja ei täytä yhtä tai useampaa eurooppalaisen medianvapaussäädöksen 18 artiklan 1 kohdan mukaisesti ilmoitettua kriteeriä. Myös kansalaisjärjestöt, kuten 57 kohdassa tarkoitetut faktantarkistusorganisaatiot, voivat tehdä ilmoituksen eurooppalaisen medianvapaussäädöksen johdanto-osan 53 kappaleen mukaisesti.

46. Jos kansalaisjärjestöt, kuten 57 kohdassa tarkoitetut faktantarkistusorganisaatiot, ovat ilmoittaneet, että yhtä tai useampaa eurooppalaisen medianvapaussäädöksen 18 artiklan 1 kohdan mukaisesti ilmoitettua kriteeriä ei ole täytetty, erittäin suurten verkkoalustojen tarjoajien olisi pyydettävä asiasta vahvistusta toimivaltaiselta kansalliselta sääntelyviranomaiselta tai -elimeltä tai asiaankuuluvalta yhteissääntely- tai itsesääntelymekanismilta.

47. Tässä yhteydessä erittäin suurten verkkoalustojen tarjoajien olisi varmistettava, että saatavilla on yhteyshenkilö mediapalvelujen tarjoajien, toimivaltaisten kansallisten sääntelyviranomaisten tai -elinten tai asiaankuuluvien yhteissääntely- tai itsesääntelymekanismien sekä kansalaisyhteiskunnan organisaatioiden, myös faktantarkistusorganisaatioiden, kuten 57 kohdassa tarkoitettujen organisaatioiden, kanssa käytävää tiedonvaihtoa varten.

48. Jos ilmoitus hylätään tai mitätöidään, erittäin suurten verkkoalustojen tarjoajien olisi ilmoitettava päätöksestään asianomaiselle mediapalvelun tarjoajalle ilman aiheetonta viivytystä. Ilmoittaessaan asiasta asianomaiselle mediapalvelun tarjoajalle erittäin suurten verkkoalustojen tarjoajien olisi ilmoitettava ilmoituksen hylkäämisen tai mitätöinnin syyt ja viitattava mediapalvelun tarjoajien käytettävissä oleviin oikeussuojakeinoihin eurooppalaisen medianvapaussäädöksen 18 artiklan 7 kohdan mukaisesti.

6. **KANSALLISTEN SÄÄNTELYVIRANOMAISTEN TAI -ELINTEN TAI YHTEISSÄÄNTELY- TAI ITSESÄÄNTELYMEKANISMIEN KUULEMINEN PERUSTELLUN EPÄILYKSEN TAPAUKSESSA**

49. Eurooppalaisen medianvapaussäädöksen 18 artiklan 1 kohdan viimeisen alakohdan mukaan silloin, kun on perusteltua epäillä, noudattaako mediapalvelun tarjoaja eurooppalaisen medianvapaussäädöksen 18 artiklan 1 kohdan d alakohdan mukaisesti ilmoittamiaan vaatimuksia eli sitä, että siihen sovelletaan sääntelyvaatimuksia toimituksellisen vastuun käyttämiseksi yhdessä tai useammassa jäsenvaltiossa ja toimivaltaisen kansallisen sääntelyviranomaisen tai -elimen suorittamaa valvontaa varten, tai noudattaako se yhteissääntely- tai itsesääntelymekanismia, jolla säännellään asianomaisella media-alalla laajasti tunnustettuja ja yhdessä tai useammassa jäsenvaltiossa hyväksyttyjä toimituksellisia normeja, erittäin suurten verkkoalustojen tarjoajien olisi pyydettävä asiasta vahvistus asianomaiselta kansalliselta sääntelyviranomaiselta tai -elimeltä tai asianomaiselta yhteissääntely- tai itsesääntelymekanismilta.

50. Eurooppalaisen medianvapaussäädöksen johdanto-osan 53 kappaleessa selitetään, että yhteyden ottaminen kansalliseen sääntelyviranomaiseen tai -elimeen tai yhteissääntely- tai itsesääntelymekanismiin antaa erittäin suurten verkkoalustojen tarjoajalle mahdollisuuden vahvistaa, sovelletaanko mediapalvelun tarjoajaan sääntelyvaatimuksia vai noudattaako se yhteissääntely- tai itsesääntelymekanismeja. Kyseisessä johdanto-osan kappaleessa todetaan, että erittäin suurten verkkoalustojen tarjoajat voisivat tarvittaessa luottaa saatavilla oleviin tietoihin asiaankuuluvien vaatimusten ja mekanismien noudattamisesta, kuten alan laatimiin normeihin tai muihin asiaankuuluviin käytännesääntöihin.

51. Tässä yhteydessä syntyisi perusteltu epäilys, jos erittäin suurten verkkoalustojen tarjoajat eivät pysty varmentamaan mediapalvelun tarjoajan ilmoituksessaan toimittamia tietoja siitä, sovelletaanko kyseiseen mediapalvelun tarjoajaan sääntelyvaatimuksia vai noudattaako se yhteissääntelyä tai itsesääntelyä koskevia vaatimuksia. Näin olisi esimerkiksi silloin, kun tiedot tiedotusvälineiden itsesääntelyelinten jäsenyydestä eivät ole julkisesti saatavilla tai mediapalvelun tarjoaja ei esiinny ilmoituksessa ilmoitetuissa toimivaltaisen kansallisen sääntelyviranomaisen tai -elimen julkisesti saatavilla olevissa rekistereissä.

52. Jos toimivaltaista kansallista sääntelyviranomaista tai -elintä kuullaan eurooppalaisen medianvapaussäädöksen 18 artiklan 1 kohdan viimeisen alakohdan mukaisesti, sen olisi vahvistettava, sovelletaanko kyseiseen mediapalvelun tarjoajaan toimituksellisen vastuun käyttöä ja sen valvontaa koskevia sääntelyvaatimuksia. Tätä vahvistusta varten toimivaltainen kansallinen sääntelyviranomainen tai -elin voi ottaa huomioon i) mediapalvelun tarjoajaan sovellettavat kansalliset säännöt, ii) perusteet, joiden mukaan mediapalvelun tarjoaja kuuluu sen lainkäyttövaltaan ja sääntelytoimivaltaan, iii) saatavilla olevat kansalliset rekisterit tai luettelot, joihin mediapalvelun tarjoaja sisältyy, ja iv) asiaa koskevat säännökset, joissa vahvistetaan sääntelyvaltuudet, joita se voi käyttää mediapalvelun tarjoajaan nähden.

53. Eurooppalaisen medianvapaussäädöksen 18 artiklan 1 kohdan viimeisessä alakohdassa tarkoitettua vahvistusta varten yhdessä tai useammassa jäsenvaltiossa media-alalla laajasti tunnustetussa ja hyväksytyssä yhteis- tai itsesääntelymekanismissa voitaisiin ottaa huomioon tiedot, jotka liittyvät mediapalvelun tarjoajan asiaankuuluvien toimituksellisten normien noudattamiseen.

54. Näitä tietoja voisivat olla esimerkiksi se, onko mediapalvelun tarjoaja mekanismin jäsen tai kuuluuko se sen piiriin vai onko se osa käytännesääntöjä tai muita välineitä, joissa vahvistetaan sovellettavat toimitukselliset normit.

55. Jos erittäin suurten verkkoalustojen tarjoaja on kuullut toimivaltaista kansallista sääntelyviranomaista tai -elintä tai yhteissääntely- tai itsesääntelymekanismia ja vahvistanut, että mediapalvelun tarjoajaan sovelletaan sääntelyvaatimuksia tai että se noudattaa yhteissääntelyä tai itsesääntelyä koskevia vaatimuksia, ilmoitus olisi hyväksyttävä välittömästi edellyttäen, että myös kaikki muut eurooppalaisen medianvapaussäädöksen 18 artiklan 1 kohdassa luetellut kriteerit on täytetty.

7. **KANSALAISYHTEISKUNNAN ORGANISAATIOIDEN JA FAKTANTARKISTUSORGANISAATIOIDEN OSALLISTUMINEN**

56. Kansalaisyhteiskunnan organisaatioilla ja faktantarkistusorganisaatioilla voi olla tärkeä rooli disinformaation ja ulkomaisen tiedonmanipuloinnin ja häirinnän torjunnassa. Ne voivat auttaa verkkosisällön arvioinnissa ja tarkastuksessa sekä varmistaa, että yleisöllä on käytettävissään tarkkaa, luotettavaa ja uskottavaa tietoa.

57. Toiminnon mahdollisen väärinkäytön riskin minimoimiseksi komissio kannustaa eurooppalaisen medianvapaussäädöksen johdanto-osan 53 kappaleen mukaisesti erittäin suurten verkkoalustojen tarjoajia tekemään yhteistyötä sellaisten kansalaisyhteiskunnan organisaatioiden kanssa, joilla on asiaankuuluvaa asiantuntemusta ja tietoa media-alalta, sekä noudattamaan menetelmiä, etiikkaa ja avoimuutta koskevia normeja. Tällaisia organisaatioita voivat olla muun muassa i) tiedotusvälineiden vapauden ja moniarvoisuuden alalla EU:n tai kansallisella tasolla toimivat kansalaisjärjestöt, ii) medialukutaidon järjestöt ja iii) faktantarkistusorganisaatiot, kuten ne, jotka kuuluvat Euroopan digitaalisen median seurantafoorumiin (European Digital Media Observatory, EDMO) ([11]) tai Euroopan faktantarkastusstandardien verkostoon (European Fact-Checking Standards Network, EFCSN) ([12]).

58. Erittäin suurten verkkoalustojen tarjoajien olisi harkittava erityisten kanavien käyttöönottoa asiaankuuluvien organisaatioiden kuulemista varten ja tietojen jakamiseksi niille, kuten edellisessä kohdassa tarkoitetut organisaatiot. Tältä osin erittäin suurten verkkoalustojen tarjoajat voisivat nimetä erityisiä yhteyspisteitä, jotta tällaiset organisaatiot voivat ilmoittaa havaitsemistaan ongelmista julkisesti saatavilla olevia ilmoituksia tarkistettaessa.

59. Tätä varten erittäin suurten verkkoalustojen tarjoajien olisi harkittava sen varmistamista, että käytössä on palautemekanismit asianmukaiseen seurantaan kyseisten organisaatioiden kanssa, kuten 57 kohdassa tarkoitettujen organisaatioiden kanssa. Tähän sisältyisi vähintään ilmoitusten vastaanottovahvistuksen lähettäminen ja ilmoitus tällaisten ilmoitusten jatkotoimista.

([11]) EDMO | European Digital Media Observatory.

([12]) EFCSN | European Fact-Checking Standards Network Project – European Fact-Checking Standards Network Project.

60. Erittäin suurten verkkoalustojen tarjoajien ja asiaankuuluvien organisaatioiden, kuten 57 kohdassa tarkoitettujen organisaatioiden, välisen yhteistyön on oltava avointa. Tätä varten erittäin suurten verkkoalustojen tarjoajat voivat toimittaa julkisesti saatavilla olevan luettelon organisaatioista, joiden kanssa ne tekevät yhteistyötä.

61. Komissio kannustaa myös asiaankuuluvia organisaatioita, kuten 57 kohdassa tarkoitettuja organisaatioita, toimimaan välittäjinä erittäin suurten verkkoalustojen tarjoajien ja yksittäisten henkilöiden, tutkijoiden, akateemisten ja muiden tutkijoiden sekä muiden sidosryhmien välillä, jotka saattavat havaita ongelmia liittyen siihen, noudattaako mediapalvelun tarjoaja eurooppalaisen medianvapaussäädöksen 18 artiklan 1 kohdan mukaisesti ilmoitettuja kriteerejä, joita on syytä tarkastella tarkemmin. Tällaisissa tapauksissa asiaankuuluvien organisaatioiden, kuten 57 kohdassa tarkoitettujen organisaatioiden, olisi käytettävä tässä jaksossa tarkoitettuja kuulemis- ja tietojenvaihtokanavia asian saattamiseksi erittäin suurten verkkoalustojen tarjoajien tietoon.

62. Komissio katsoo, että lautakunnan olisi autettava määrittämään merkityksellisimmät organisaatiot, jotka voisivat tehdä yhteistyötä erittäin suurten verkkoalustojen tarjoajien kanssa. Tämä voitaisiin toteuttaa eurooppalaisen medianvapaussäädöksen 19 artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen erittäin suurten verkkoalustojen tarjoajien, mediapalvelujen tarjoajien edustajien ja kansalaisyhteiskunnan edustajien välisen jäsennellyn vuoropuhelun puitteissa.

8. **PÄÄTELMÄT**

63. Komissio on täysin sitoutunut varmistamaan, että eurooppalaisen medianvapaussäädöksen 18 artiklaa sovelletaan tehokkaasti. Näiden suuntaviivojen tarkoituksena on helpottaa eurooppalaisen medianvapaussäädöksen 18 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun ilmoitustoiminnon käyttöönottoa kaikkien asiaankuuluvien sidosryhmien hyödyksi.

64. Komissio seuraa näiden suuntaviivojen täytäntöönpanoa muun muassa ottamalla huomioon asiaan liittyvät kehityskulut ja kokemukset, kuten eurooppalaisen medianvapaussäädöksen 19 artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen jäsenneltyjen vuoropuhelujen yhteydessä on esitetty, ja tarkistaa niitä tarvittaessa.